

Zelei Miklós

A halál is ahogy elromlik

Ma le akartak lőni. Egy egész sorozatot akartak belém eresztetni. De a homlokom és a mellkasom előtt olyan fél méterrel az összes lövedék elromlott. Megbénult pőcsikroham, rohamfelhő, bögyök hada, erre gondolok, úgy álltak a lövedékek egy darabig a levegőben, aztán lekoppantak a betonra és gurultak.

Minden elromlik. A buszok, a villamosok, a metró, a házak vakolata, a lámpák. Reggel át szoktam egy üres telken vágni, hogy rövidítsek. Úgy fél kilenc után. Tényleg nincs ott semmi, csak a legyalult talaj. Újabban azonban csak akkor megyek arra, ha nagy késésben vagyok, ha már van háromnegyed is. Mert amikor úgy középtájról érek, tök horrorisztori, s igazán sietésbe kezdenék, mert látni, hogy jön a busz, hirtelen teljesen sötét lesz. Fél perc is eltelik, mire akadozva, pislákolva, újra kivilágosodik.

Gyerekkoromban volt egy ilyen utca a közelünkben. Inkább sikátor. A felénél egy lámpa pislogott esténként, egy tányér, s a csupasz körte. Amikor elmentem alatta, mindig elaludt, s amikor már mögöttem volt, újra kigyulladt. Jó. Akkor a lámpa romlott el. Most meg a nappal.

Mama

Bajsza az ókori fogamzásgátló tabletták, testvéreim mellékhatása. Atanáz. Atád. Atlasz. Attila. Nincs is nevük. Csak szétgurulnak s hullócsillagok. Zsófia. Zsóka. Zsuzsa. Csillogva tűnnek semmivé.

Lenőtt, barna haja összetapad. Anorákja hátán superstar! Dagadt lábán fehér sportcipők, elfeketedve, befűzetlen. Mint egy éjjeliőr – a sötétben, ahogy néz előre. Üveggyönggyel kivarrt banyatank ragyog mögötte. Sárga csekkek befizetetlen aranycsóvját húzza. Piros paszományos, kék mackónadrágban szociális üstökös. Visszerei a kábeltévé ingyenvezetékei.

Az elfekvő szülöttjét a szállító tolta ki.

Nem mentem érte.

De elértem még a föltámadásom aznap is, a padlást ma is még letről bámulom. Ennyi mitesszeres, rossz arcú, kopasz csillagot! Szájukban, mondd szépen, á, kaparókanál, hullómagzatok. És csábító létrafogak.

Mama? Meg kiavatási rítusai. A munkájából hogy kiavatták. A villanyából kiavatták. A fűtésből kiavatták. Három halála-rítusok. A vízelzárköszönnéki. És megindulnak a lakás falai a kijárat felé, nyomják kifelé. A kártyáról lefogy a négyzetméter, mama.

Pina formalinban.

Akkora nemzetközi érdeklődés soha nem övezte személyét, mint amikor a kórbonctanon a medikák és orvosok közt a szerveit kiosztják. A mutterom, csendélet bontótúvel, óriáscsipesszel, kisollóval, nagyollóval, fűrészszel, agykés-szel, szikével, csontkaparóval, bonctállal. Önmagát holott soha nem kereste. Pedig hogy nincs meg, látta biztosan. Female external genital organs. Labia majora, labia minora, clitoris with prepuce. Note: well developed prepuce of the clitoris. Orifice of urethra, vaginal opening. Internal female genital organs. Uterus, uterine tubes, ovaries, rectum, urinary bladder. Izmok rózsaszínben, artériák vörösek, idegek sárgák, vénák kékek.

Hosszú hétvége

Meghekkelttem a halált. Postafiókjában a saját leveleim. Amiket Szilvinek írok, hogy öngyilkos akarok lenni, de a mennyországba akarok jutni. Istent úgy lehet kicselezni, lelkem bevinni a kapujába, magyarázom Szilvinek, hogy megveszem a stukkert. Mindig mindenki Parabellumot emleget. Senkinek nincs, de mindenki róla beszél. Nekem azonban sokkal jobban tetszik a 9 milliméteres Walther pisztoly. Hatásos, pontos fegyver. Tárcapacitása nagy, arra is elég, ha menet közben – elhatározás, tett, végkifejlet –, hogy mégse: beindulnék.

Hozzátartozóimnak, nincsenek sokan, megírom a búcsúlevelet. Még azt is, mi legyen a sírkövemre vésve. Azonkívül, hogy semmi, a jobb alsó sarokban a szignóm. A nevem két kezdőbetűje, mindkettő után pont, köztük spácium, s az egész zárójelben. Ahogyan rövidebb, kisebb jelentőségű újságcikk alatt szokás. Vagyis expressis verbis tisztázom, hogy öngyilkos lettem. Főbe lőttem magamat. Hú, ez elég teátrális. A búcsúlevél megírása után Szilvi kesztyűs kezébe nyomom a Walthert. Ő a halántékomhoz illeszti és meghúzza a ravaszt. Azután a pisztolyt a kezembe teszi.

Komment

A halál életszínvonala megállás nélkül csökken, mióta mindenki magát nyírja ki. Fegyver, fulladás, méreg, altató, a sínre rózsás csókokat, nyakat, szép álmokat. Metró, vonat, tévétorony, villamos. Mélység, magasság, földszint egyre megy. Létbizonytalanságban él, depressziós a halál. Nem itthon fog meghalni egy se, ki külföldre szakad. Kampec úrnak jövőképe is bizonytalan. Életpályamodellje nem garantált, ha így folytatódik, csődbe jut.

Gyönyörű Bán Kata

Egy kicsit zajos a vendéglátóipari egység, hogy az iparizene-konzervet felnyitották. De még tudunk beszélgetni. Most ide járunk, hogy sehol se szokjanak meg bennünket. Ha másként alakul. Azt mondja, másként. És elnéz az utcafront felé, ahogy a párás kirakatüvegen át beerölködik a délutáni nap és melegíti az arcunkat. Energiatakarékos randi, nem kell följebb kapcsolni a szívünket, maradhat őrlágon. Három gyerek, egy fiú, két lány.

- Padlizsánkrémes piritós? Gombás-sajtos szendvics?
- És forró alma, almalé fahéjas, mézes almapállinkával.

De miért mindig a fiúkat mondjuk előre? Három gyerek, két lány, egy fiú. Mégis olyan az alakja, mint egy gimnazistáé. Ha másként alakul, akkor most biztosan gyerekeink volnának. Mire hazaér, teli a retikülje vérrel. Alig tudja a személyi igazolványát, a laccímkarttyáját, a jogsiját, a bankkartyát kihalászni.

Komment

*„Elérték az erdőt,
Otthagya a fiát,
Kis futosó fiát,
Karonülő lányát.
– Jegőnyefa mellett
Itthagylak titöket.*

*Mikor a madarak
Szárnyukkal csattognak,
Csak azt gondoljátok,
Hogy édosanyátok
Beszél tehozátok!*

*Mikor eső esik:
Csak azt gondoljátok,
Hogy én fürösztgetlek,
Az édosanyátok!”*

Másnap

Mindig kérdezz vissza, ha ilyeneket írok majd: „Éljen Kun Béla!” Lehet, hogy Thomas Mannra gondolok.

Po Csü-ji (772–846) kínai költő először publikált jegyzete

*A jegyzet kézírata a Liaotung csünsung (Liaotungi Tömegek) szerkesztőségének archívumában maradt fön, a nem közölt anyagok fondjában.
A kézirat onvashatatlan aláírású megjegyzés: „Szigorúan titkos! Másolat: pártelnökség, elhárítás, ödíjbizottság! Eljáruni a jegyzetben felsorolt személyek ellen. Bomlasztás: besúgói ténykedés gyanújába vinni öket.”*

Kis országot a korrupció nem tesz naggyá. De nagy országot kicsivé igen. Kína, nőjön bármilyen hatalmasra, mindaddig kicsi marad, amíg befonja a korrupció!

A napokban kopogtattak dolgozószobám ajtaján, megkeresett Yi Song, az egyetem kutatója. Elmondta, hogy az idén újra pályázna előléptetésre. Végül is harminchét éves, éppen ideje, hogy magasabb beosztásba kerüljön. És nagyon kellene a többletjövedelem! Hiszen a felesége, Mei Li 1200 kilométerre tanul, doktoranda, ő meg egyedül van otthon az öt éves gyerekekkel, még legalább három évig. A közlekedési viszonyok miatt csak repülővel lehet utazni, mert a vonat több mint huszonnégy óra. Csakhogy a repülőjegy nyugati áru, hússzorosa a vonatjegy árának. És Mei Li, amíg tanul, semmit sem keres.

Yi Song padlón van. A „játékszabályok” szerint semmi reménye nincs arra, hogy előléptessék. Ehhez a klientúrához kellene tartoznia. A főnöke meg is mondta neki: „Részemről oké. De járd végig a teljes intézeti és pártvezetést. Udvarold ki. És ha ők támogatnak, akkor én is.”

Az előrejutásban az égvilágon semmi szerepe nincs se a tehetségnek, se a szakmai munkának és a sikernek. Legkevesebb félévnyi fizetését kellene kenőpénzként fölládoznia, plusz egy csomó lekötözöttséget kellene bevállalnia, vagyis be kellene állnia valamelyik hatalmi gittegyletbe, akkor előléptetnék. Ha nő volna, akkor le kellene feküdnie egy pár potentáttal, s menne a dolog.

Tavaly még nem éltek ennyire rosszul. De az év végén a párttitkár Mei Lit fölrendelte Pekingbe, 1200 kilométer, este kilencre, a szállodai szobájába. Mei Li azonban „félreértette” a meghívást, és csak reggel kilencre ért oda – vonattal. Amikorra a párttitkár elvtárs már elutazott – repülővel. A súlyos félreértést Mei Li doktori ösztöndíja bánta. Egy szó nélkül megvonták tőle.

Most az tartja bennük a lelket, pontosabban az anyagi erőt, hogy Yi Song egészen kiváló kiejtéssel beszél angolul, holott anyagi okok miatt soha nem járt se Angliában, se Amerikában, és itthon is egyedül tanulta a nyelvet, mert nem volt pénze arra, hogy az egyetemi tanfolyamokra beiratkozhasson. Nyelvtudásának köszönhetően az a megtiszteltetés érte, hogy meghívták tartományunk, 35 millió lakos, idegenforgalmi vállalatának idegenvezetői versenyére zsúritagnak, elég szép tiszteletdíjjal. És hogy ne legyen túlságosan nehéz a dolga, a verseny előtti estén kiprintelve megkapta a kihirdetendő végeredményt is.

Először arra gondoltam, hogy odaajándékozom Yi Songnak a kenőpénz fedezetéül szükséges összeget. De rögtön eszembe jutott az is, hogy ezzel én is a korrupciót támogatnám. Holott én úgy szeretném Yi Song sorsát jobbra fordítani, hogy egyúttal Kínát is segítsem, kirablóit ellenben semmi módon. Ezért számítok a nyilvánosság erejére, közös erényeinkre.

Csak nemes lelkek teszik nagygyá a hazát.

Komment

*„Az isten kibújik, ó! parancsára szél lobog,
papírpénz esőzik, ó! hímzett ernyő imbolyog”
(Po Csü-ji: A fekete örvény sárkánya, avagy a
pukkadásig kapzsi hivatalnokok. Weöres Sándor
fordítása)*

Danse macabre

Kannás bortól berúgott, tökrészeg halottak lejmolnak a metróaluljárókban baromi agresszíven. Teli vannak velük a mélyállomások. Az egyiknek adok egy százast, erre elém áll, hogy kétszázat szokott kapni, és jönnek rám vagy húszan, jól levesznek. De mindenkit, aki nem tud gyorsan megpucolni.

Van egy normálisabb, az nincs benyomva, még be is mutatkozik, hogy Adrienn. Dr. Drusánszkyne Zadray Adrienn dr.:

– Ne hulljunk atomjainkra a bajban! – kiáltja. – Ez a lényeg. – Átfogja a vállam és így folytatja: – Mert megmaradásunk a legfontosabb. Közösségépítő munkánkban hasznosítani fogjuk a tömegsírok bőséges tapasztalatait. De a társadalomtudományok legkorszerűbb nemzetközi eredményeit és a hazai szervezetfejlesztő fogásokat egyaránt alkalmazzuk önvédelmi technikáink kidolgozásában. Ami például azt jelenti, hogy a rogersi csoportdinamikai encounter-módszereket és a morenói szociodramatikus technikákat házasítjuk össze a táncházas, népdalos halottápolás közösségteremtő közegeivel. – Majd kerek felhőcskévé változva át, otthagy, a kezemben egy szórólappal: „Jövőjét akarta felelősen biztosítani az a több tízezer halott, aki a Por és Homu Kegyeleti Előtakarék Szövetkezet fiókjainál súlyos részletfizetési feltételeket vállalva, előre, még életében kiegyenlítette örök világosságának számláit. Kifizették kegyeleti szolgáltatásaik díjait, sírhelyüket, urnasírkukat, hamvaik szétszórását, illetve a Por és Homu szervezésében építették föl kriptájukat. A kegyeleti pénztintézet a hozamokkal növelt befizetéseket azonban nem fordította szerződéses kötelezettségeinek teljesítésére: a szerződések alanyainak kegyeleti szolgáltatásaira. Nem fizette ki se a temetőket, se az építési vállalkozókat. Külföldre szöktek a pénzzel a Por és Homu vezetői, és jelenleg ismeretlen helyen tartózkodnak. A rászedett halottak pere másodfokon is befejeződött. Az ítélet alapján a tulajdonosok kötelesek túrni, hogy a temetők és az építési vállalkozók sírjuk, urnasírkuk, szóróparcellájuk, illetve kriptájuk értékesítéséből elégtételt ki követeléseiket. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a boldogtalan megboldogultaknak fel is út, le is út! Mennünk kell a temetőkből. De nem hagyjuk magunkat!”

Délben az aluljárókban vijjogó bajok este már a Híradóban konszolidálódnak. Bár majdnem lekésem Freytágh Zita (29) jelentkezését, mert ahogy jövök hazafelé, illegális fémgűjtők menet közben ellopják a villamos összes kerekét, két és fél megállót gyalog kell megtegyek. Kurva nagy tüntetés a Kossuth téren! Hatalmas táblákkal a kiakolbólított halottak: Farkasréti temető, Új köztemető, Szeged felsővárosi temető, Fiumei úti sírkert, Köztemető Tiszafüred, Muhi Kadáver Centrum, Óbuda urnafal, Mohácsi Feltámadás, Kisteleki szórtak, Sírmezők Esztergom...

– Szervusz Zita, sikerült megegyezni a halottak vezetőivel?

– Szervusz Anna! Jó estét kívánok a nézőknek! Itt van a Kossuth téren a főpolgármester is. Megállapodás született, hogy a tárgyalások idejére a halottak beszüntetik a demonstrációkat és visszatérnek a mélyállomásokba. Örök nyugalomuk visszaszerzésének céljából az átejtett öngondoskodók Halott Ügy, Hajrá! névvel ma délután érdekvédelmi szervezetet hívtak életre. Itt állunk temetetlen-

nül, mondja fájdalomtól megtört szívvel a HÜ-HA aktivistája, dr. Drusánszkyne Zadrav Adrienn dr. (1938–2010) magatartáskutató. Övé a szó:

– Nem adjuk föl! Mert akkor igazat adnánk azoknak, akik ebben az országban mindezt megtehetik. Nehéz lesz, de harcolni fogunk. Most felülvizsgálati kérelmet adunk be, de akár Strasbourgig elmegyünk és perünket az European Court of Human Rightsra adjuk.

– Nem fosztanak meg minket a másvilágisághoz fűződő jogunktól – nyilatkozta Burdos Ernő (1965–2011) közterület-felügyelő, a Halott Ügy, Hajrá! társelnöke. – Ragaszkodunk ahhoz, ami a miénk, és nem fogunk várakozni a feltámadásig.

– A hajléktalan halottak problémáinak megoldására a mai nappal a kormány holtbiztost jelölt ki dr. Eördögh Mónika (54) szakjogász személyében. Dr. Eördögh háromszor jött vissza a klinikai halál állapotából. Mint mondta, kívülről-belülről ismeri az ügyet. Edzőcipőben, tornadresszben áll a Kossuth téren, hogy ezzel is életerőt, tettekésséget sugározzon. Pályája csúcsának tekinti, hogy holtvágányra jutott, s a néhaihelyzettel ő foglalkozik. Mint mondta, felháborító, hogy jóhiszemű férfiakat és nőket, akik öt-tíz-tizenöt évig előtakarékoskodtak, a sírjukból is kiforgatva, halálukban is újabb adósságterhekkkel sújtsanak. Őszig, de legkésőbb halottak napjáig rendezni kell az összes ügyet. A holtbiztos javaslatára az öröklakásukból kiforgatott magyar halottak számára Halimbán hoznak létre szociális sírparkot, olyan törvényi szabályozással, hogy egyetlen sír se kerülhessen a bankok kezére. A közbeszerzési holtversenyt a héten fogják kiírni. A rendőrség nyomoz. Sztanoj Vladiszlav (32) rendőrségi szóvivő tájékoztatót, hogy a végső betétesek kapcsán büntetőeljárás indul. Stúdió!

Komment

*„Ott ült a Császár. Dús hajában
hét csillag volt a diadém.
Rabszolganépek térden állva
imádták, barna köldökén
a Göncöl forgott, válla balján
lámpásnak állt a holdkorong”*

(François Villon – Faludy György)